

CZYM ZAJMUJE SIĘ LOGOPEDA

Logopeda - to specjalista zajmujący się kształtowaniem mowy, zapobieganiem zaburzeniom mowy i ich usuwaniem.

Do zadań logopedy należą:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży, czyli rozpoznawanie zaburzeń mowy
- terapia zaburzeń mowy, czyli usuwanie zaburzeń mowy
- profilaktyka logopedyczna, czyli zapobieganie powstawaniu zaburzeń mowy i doskonalenie mowy już ukształtowanej.

NA CZYM POLEGA BADANIE LOGOPEDYCZNE?

W miesiącu wrześniu przeprowadzane są logopedyczne badania przesiewowe w przedszkolach i szkołach podstawowych wśród dzieci. Celem badań jest wyłonienie tych dzieci, uczniów, które wymagają opieki logopedycznej. Informacji zwrotnej na temat wyników badań dostarcza się wychowawcą, następnie informacja przekazana rodzicom, jednocześnie prosząc o wyrażenie zgody na podjęcie terapii logopedycznej. Badanie logopedyczne, polega na :

- przeprowadzeniu wywiadu z opiekunem dziecka (m. in. na temat rozwoju mowy dziecka), jeśli jest to możliwe;
- badaniu budowy i sprawności narządów mowy;
- badaniu słuchu mownego (fonematycznego) (próba literowa, sylabowa i wyrazowa)
- badaniu czynności nadawania (m. in. badanie artykulacji głosek, mowy spontanicznej) i rozumienia mowy.

- badaniu funkcji połykowej i oddechowej. Badanie może być uzupełnione wynikami badań: laryngologicznych, foniatrycznych, ortodontycznych, psychologicznych, pedagogicznych i neurologicznych. Po zdiagnozowaniu dziecka logopeda opracowuje indywidualny program terapii logopedycznej. Metody pracy, pomoce i środki zostają dostosowane również do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych konkretnego dziecka.

Czas trwania terapii oraz jej efektywność zależy od rodzaju i stopnia zaburzenia, sprawności intelektualnej dziecka, budowy i sprawności aparatu artykulacyjnego, a przede wszystkim od współpracy terapeuty z rodzicami (konieczne są systematyczne, codzienne ćwiczenia z dzieckiem w domu).

JAKIE SĄ NAJCZĘSTSZE WADY WYMOWY U DZIECI?

- seplenie międzyzębowe - czyli artykulacja głosek syczących (s,z,c,dz) z językiem wsuniętym między zęby.
- parasygmatyzm - czyli zamiana głosek szumiących (sz,ż,cz,dź) na syczące (s,z,c,dz), ciszące (ś ź ć dź)np. zamiast szafa - safa, siafa ;czapka – capka, lub odwrotnie np. samolot- szamolot
- bezdźwięczność całkowita lub częściowa -polega na wymawianiu głosek dźwięcznych (g,b,d,z, w,dz) bezdźwięcznie (k,p,t,s,f,c) np. woda - fota, zegar - sekar.
- rotacyzm - brak artykulacji głoski r lub jej deformacja (zamian r na l , j np. rower- lowel, jowej)
- wymowa niedbała - spowodowana brakiem otwierania ust przy mówieniu, zaciśnięciem szczęk, co powoduje, że mowa jest niewyraźna i niezrozumiała.
- jąkanie - nie płynność mówienia.

JAKIE SĄ NAJCZĘSTSZE PRZYCZYNY WAD WYMOWY?

- nieprawidłowa budowa aparatu artykulacyjnego (języka, warg, podniebienia, wady zgryzu, wadliwe uzębienie, przerost trzeciego migdałka);
- niska sprawność narządów artykulacyjnych (brak pionizacji języka, niska sprawność języka, warg, żuchwy);

- zaburzenia słuchu mownego (brak zdolności różnicowania dźwięków mowy);
- niekorzystne czynniki środowiskowe (nieprawidłowe wzorce wymawianiowe, nieprawidłowe postawy rodzicielskie).

NA CZYM POLEGA KOREKCJA WAD WYMOWY?

- usprawnianiu pracy narządów artykulacyjnych (ćwiczenia: języka, warg, żuchwy, podniebienia);
- ćwiczeniach oddechowych (nauka oddychania przez nos, wydłużanie fazy wydechowej);
- kształtowaniu słuchu mownego (ćwiczenia: w różnicowaniu dźwięków mowy, w różnicowaniu poprawnego i zaburzonego brzmienia);
- wywołaniu głoski, w miejsce błędnie artykułowanego dźwięku, utrwaleniu jej w izolacji, w sylabach, następnie w wyrazach, wyrażeniach, zdaniach i tekstach oraz zautomatyzowaniu poprawnego dźwięku w mowie spontanicznej.

JAK DŁUGO TRWA TERAPIA LOGOPEDYCZNA?

- Czas trwania terapii zależy od wielu czynników taki jak indywidualna wada wymowy,
- wieku pacjenta, im wcześniej rozpocznie się korekcja wady wymowy tym sukces u dziecka;
 - częstotliwości i systematyczności ćwiczeń, ćwiczenia należy powtarzać kilka lub kilkanaście razy dziennie, w różnych sytuacjach: podczas spaceru, zakupów, jazdy samochodem itp;
 - nastawienia samego pacjenta;
 - współpracy z rodzicami lub opiekunami dziecka, rodzice powinni uczestniczyć w zajęciach logopedycznych, a w domu powtarzać z dzieckiem codziennie umiejętności zdobyte podczas zajęć.

JAKIE MOGĄ BYĆ KONSEKWENCJE WADY WYMOWY W NAUCE CZYTANIA I PISANIA?

Dziecko z wadą wymowy ma:

- problemy z nauką czytania i pisania w szkole (występuje ryzyko pojawienia się dysleksji, czyli specyficznych trudności w czytaniu i pisaniu);
- trudności w prawidłowym zapisywaniu wyrazów (dziecko jak mówi, tak pisze), liczne błędy ortograficzne (ubezdźwięcznianie, brak różnicowania głosek i-j, nieprawidłowy zapis: ą,ę, zamiana sz,ż,cz,dż na s,z,c,dz i szereg innych błędów);
- trudności w budowaniu prawidłowych zdań (myli wyrazy brzmiące podobnie, popełniania błędy gramatyczne);
- trudności w rozumieniu tekstów mówionych, czytanych i pisanych;
- wolniejsze tempo pracy, wywołane słabo opanowaną techniką czytania;
- zaniżoną samoocenę i poczucie izolacji.